

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 3207
Tarih : 03.11.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Belediye Başkanlarına yönelik gözaltı, tutuklama, görevden alma ve belediyelere kayyım atanmasına dair yaşanan gelişmelerin evrensel hukuk normları çerçevesinde değerlendirilerek seçilmişlerin görevden alınma yöntemlerinin irdelenmesi ve söz konusu durumun yarattığı telafisi imkânsız zararların tespiti ve araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Bilindiği üzere, 7 Haziran Milletvekili seçimlerinin akabinde hukuk normları dışında pek çok uygulama devreye girmiş olup belediye başkanlarının gözaltına alınması, tutuklanması, görevden alınması ile belediyelere kayyım atanmasına ilişkin gelişmeler ülke ve tüm dünya kamuoyunda da kaygı uyandırmaktadır. Halk iradesinin yansıması olan seçimle göreve gelen seçilmişlerin merkezi bir kararla görevlerinden uzaklaştırılmaları evrensel hukuk ve demokratik kriterlerle bağdaşmamaktadır.

Türkiye'nin kısa siyasi tarihine baktığımızda seçilmiş yerel yöneticilerin görevleri sadece darbe dönemlerinde atanmışlar tarafından yürütülmüştür. 1980-83 yılları arasında varlığını sürdüren askeri cunta döneminde askerler ve bürokratlar yerel yönetimleri fiilen devralmıştır. 12 Eylül askeri darbesinden sonra ilk kez sanki 12 Eylül'e bir atıf yapılırcasına 11 Eylül 2016 tarihinde halk tarafından seçilen çok sayıda belediye başkanı merkezi hükümet

tarafından görevlerinden alınmış ve 28 belediyeye kayyım atanmıştır. Bu 28 belediyeden 24'ünün Demokratik Bölgeler Partisi'ne (DBP) bağlı belediyeler olması izaha muhtaçtır. Yine 21.09.2016 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesine ve Diyarbakır'ın Hani ilçesine kayyım atanması ile bu sayı 26'ya çıkmıştır. Çarpıcı olan ise DBP'ye bağlı olan belediyelere atanan kayyımlar bu il/ilçelerin valileri/kaymakamları olduğu halde kalan 4 AKP ve MHP'ye bağlı belediyenin başına geçecek kişilerin belediye meclisi seçimi ile belirlenmiş olduğudur. Kuşkusuz izah gerektiren bir diğer husus da demokratik kriterlerin ülkenin her yerinde aynı uygulanmadığına dair bu resimdir.

22.09.2016 itibariyle kayyım atanmış olan ve DBP'ye bağlı belediyeler; Batman, Hakkâri, Diyadin, Beşiri, Gercüş, Sur, Silvan, Hani, Hınıs, Tuzluca, Dargeçit, Derik, Mazıdağı, Nusaybin, Bulanık, Eruh, Suruç, Cizre, Silopi, İdil, Edremit, Erciş, İpekyolu, Özalp, İkiköprü ve Hoşhaber Belediyeleridir. Yine 22 belediye eş başkanı, 4 belediye başkan vekili hâlihazırda tutuklu, 34 belediye eş başkanı görevden alınmış olup 43 belediye eş başkanı da gözaltı/tutukluluk sonrası serbest bırakılmıştır. Son olarak 25 Ekim günü Diyarbakır Belediye Eş Başkanları Gültan Kışanak ile Fırat Anlı da gözaltına alınmış; ardından tutuklanmış ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atanmıştır.

Yerel yöneticilere dönük gözaltı, tutuklama, görevden alma ve kayyım atanmasını gerektirecek hukuksal bir dayanağın olmadığına da altını çizerek halk iradesi ile seçilen temsilcilerin maruz kaldığı uygulama halkın kararına ve demokrasiye ters düşmektedir. Yerel yöneticiler halkoyu ile göreve geldiklerinden bu uygulama Anayasa başta olmak üzere taraf olunan uluslararası sözleşmelere ve seçim mevzuatına aykırıdır. Yerel yöneticileri görevden alacak olan halkın iradesi; görevden alınma yöntemi de demokratik seçimlerdir. Seçme ve seçilme hakkı yok sayılarak bir bölge üzerinde kurulmaya çalışılan bürokratik-askeri hâkimiyet, hukuken ve siyaseten başka bir rejime tekabül etmektedir.

Seçilmiş belediye başkanları yerine atanmış bürokratların getirilmesi, ilk olarak 19 Ağustos 2016 tarihinde 411 sayılı Tasarı ile TBMM gündemine gelmişken mecliste yapılan etkin muhalefet ile yerel yönetimlere kayyım atanmasına dair hükümler tasarı metninden çıkarılmıştı. Hukuksuz bir uygulamadan vazgeçildiğine dair bu gelişme uzun sürmemiş; ilerleyen günlerde 674 sayılı KHK ile belediyelere kayyım atanması netlik kazanmıştır. Bu gelişme aynı zamanda Anayasanın da askıya alındığının resmi olmuştur. Anayasanın 127'nci maddesi; "Mahallî idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine

uygun olarak kanunla düzenlenir". şeklinde olup yurttaşların seçimlerle ortaya koyduğu irade çerçevesinde belediyelerin görev ve yetki alanları belirlenmektedir. Görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan seçilmiş yerel yöneticiler kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan görevden alınamaz hakeza yerlerine atama yapılamaz. Bu Anayasa'ya ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın Türkiye'nin uymayı taahhüt ettiği *"Yerel makamlara verilen yetkiler normal olarak tam ve münhasırdır. Kanunda öngörülen durumların dışında, bu yetkiler öteki merkezi veya bölgesel makamlar tarafından zayıflatılamaz veya sınırlandırılmaz"*. hükmüne de aykırıdır.

Açıklamış olduğum üzere seçilmişlere dönük hukuk dışı uygulamaların araştırılması elzemdir.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili-

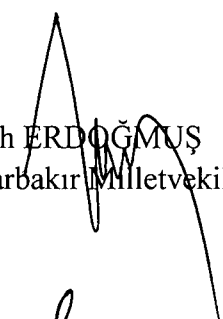
Hışyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

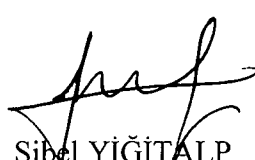
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkari Milletvekili

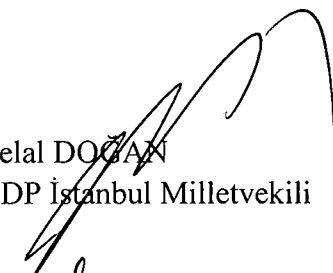

Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

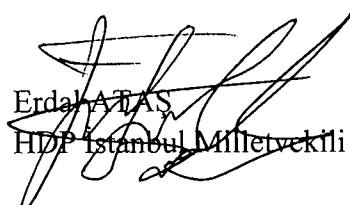
HL

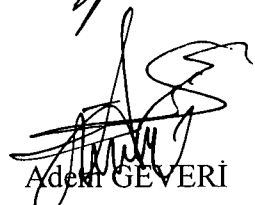
Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili